

Jaarstukken Prolander 2020

Jaarverslag en jaarrekening over het boekjaar 2020

12 maart 2021 | versie accountant def | auteurs: Jan Bosker, Jan van Erp, Joep Rink, Danielle Koop, Edwin Bos en Lucas Loopers

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen

Jaarstukken Prolander 2020

Jaarverslag en jaarrekening over het boekjaar 2020

Opdrachtgever	Prolander
Naam contactpersoon	Jan Bosker
Telefoon contactpersoon	0592-365056
E-mail contactpersoon	j.bosker@prolander.nl
Postbus contactpersoon	50040, 9400 LA Assen
Auteurs	Jan Bosker, Jan van Erp, Joep Rink, Danielle Koop, Edwin Bos en Lucas Loopers

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen

Postadres: Postbus 50040, 9400 LA Assen

0592-365000 • info@prolander.nl • www.prolander.nl

Foto op de cover: Zuidelijk Westerkwartier

Aanbiedingsbrief

Voor u liggen de jaarstukken 2020 van Prolander. In 2020 hebben we hard gewerkt aan vele tientallen uitvoeringsprojecten in Drenthe en Groningen. Met die projecten brengen we de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in Groningen en Drenthe dichterbij. We doen dat samen met gebruikers, bewoners, belangenorganisaties en overheden.

Vanaf begin maart was door de coronapandemie het motto: “werk zoveel mogelijk thuis.” Dit is voor alle Prolander-medewerkers realiteit geworden en het digitaal overleggen heeft bij ons net als bij vele andere organisaties in de wereld een enorme vlucht genomen. De interne organisatie heeft zich in hoog tempo doorontwikkeld om het werk binnen en buiten te faciliteren, in een opeens digitaal tijdperk met Zoom en Teams. In 2020 hebben we ondanks thuiswerken goede vorderingen gemaakt met de invoering van SharePoint. Afronding hiervan verwachten wij in de eerste helft van 2021.

Over het jaar 2020 hebben we een voordelig resultaat geboekt van € 278.096, dat is € 261.231 meer dan begroot. Dit resultaat is ontstaan door een saldo van mee- en tegenvallers. De loonkosten zijn € 109.000 lager uitgevallen, met name door een per saldo lagere inhuur. Als gevolg van de coronacrisis zijn de overige bijkomende kosten per saldo € 48.000 lager dan begroot. Dit is een saldo van onder andere lagere reis- en verblijfkosten door het thuiswerken, en hogere kosten bijvoorbeeld voor video-conferencing en faciliteiten voor thuiswerken. Ook de automatiseringskosten zijn door diverse factoren per saldo € 122.000 lager uitgevallen dan begroot. Ten slotte resteert een nadelig saldo ten opzichte van begroot van € 18.000 als gevolg van kleinere voor- en nadelen.

De basis voor de uitvoering van onze projecten buiten, is het creëren van draagvlak en het leggen van verbindingen. Om de vertaalslag van beleid naar uitvoering te maken, zetten wij in op gebiedsprocessen met de streek om op die manier samen het beste plan te maken. Het contact met burgers, boeren, natuur- en milieuorganisaties, waterschappen en gemeenten zorgt voor gedragen plannen. Deze werkwijze is essentieel voor het realiseren van de afgesproken prestaties zoals die jaarlijks in de Provinciale Prestatieovereenkomsten (PPO's) worden vastgelegd.

Ondanks dat we begin van het jaar werden geconfronteerd met een pandemie hebben we ook in 2020 mooie resultaten kunnen boeken. We hebben snel grote slagen gemaakt in het digitaal faciliteren van inspraak en we zijn aan de slag gegaan met communicatiemiddelen als vlogs, Youtube-filmpjes en Miro-borden. We ervaren soms ook voordelen van het digitale werken: we zien bijvoorbeeld een jongere doelgroep deelnemen en méér mensen dragen bij aan het gesprek.

Ook het nieuwe Programma Natuur speelde het afgelopen jaar een grote rol. Voor beide provincies hebben we onze kennis en kunde ingezet en hebben we een bijdrage kunnen leveren aan de voorstellen van de provincies aan het Rijk. Vanuit het Interprovinciaal Overleg (IPO) en in overleg met de provincie Drenthe en Groningen heeft Prolander ook een rol mogen vervullen op landelijke niveau bij de totstandkoming van het Programma Natuur.

De verantwoording over de voortgang van onze projecten vindt plaats via de beleidsprogramma's van de provincies, respectievelijk Natuurlijk Platteland en Landelijk Gebied. Toch is het goed om ook hier te noemen dat we het afgelopen jaar mooie stappen hebben gezet. Bijvoorbeeld in Drenthe met de vaststelling van het inrichtingsplan Verlengde Middenraai (Mantingerzand), de afronding van Oude Willem, de laatste werkzaamheden aan Buffer

Noordoost in het Bargerveen, realisatie van de ecologische verbindingzone in De Reest en de positieve besluitvorming vanuit de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw over het Achterste Diep (Hunze). En in Groningen o.a. met het realiseren van kades voor waterberging in het Zuidelijk Westerkwartier, de aanstaande oplevering van de inrichting van de Ruiten Aa in Westerwolde, de afronding van Lagewal en met de vergevorderde uitvoering van de werkzaamheden in de waterbergingsgebieden De Drie Polders en Polder De Dijken-Bakkerom.

Samenvattend kijk ik terug op een succesvol jaar, waarin veel is bereikt in de uitvoering van het programma en de ontwikkeling van onze organisatie. De coronapandemie heeft grote gevolgen, maar we zijn erin geslaagd goed in contact te blijven met de buitenwereld en met elkaar. Op dit moment is onduidelijk hoe de pandemie zich zal ontwikkelen en hoe lang deze zal voortduren. Als ik zie hoe Prolander zich in 2020 wendbaar en lerend heeft getoond in het omgaan met de pandemie, heb ik alle vertrouwen dat ook in 2021 de continuïteit van de uitvoeringsorganisatie Prolander gewaarborgd is en kijk ik met veel enthousiasme uit naar de toekomst!

Evelien van Everdingen
Directeur Prolander

Inhoudsopgave

Jaarverslag	9
1. Programmaverantwoording	11
1.1. Wat hebben we gedaan en bereikt?	11
1.1.1. Extern: het werk in de projecten	11
1.1.2. Intern: doelen en resultaten van de organisatie Prolander	14
1.1.3. Intern: bedrijfsvoering	19
1.2. Ondersteuning door de deelnemende provincies	21
1.3. Wat heeft het gekost en wat waren de baten?	21
1.3.1. Voorstel resultaatbestemming 2020	22
2. Paragrafen	23
2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	23
2.1.1. Kaders weerstandvermogen	23
2.1.2. Inventarisatie van de risico's	23
2.1.3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit	26
2.1.4. Confrontatie met beschikbare weerstandscapaciteit	26
2.1.5. Financiële kengetallen	27
2.2. Financiering	29
2.2.1. Kasgeldlimiet	29
2.2.2. Geldleningen	29
2.2.3. Omslagrente	29
2.2.4. Renterisiconorm	29
2.3. Bedrijfsvoering	30
Jaarrekening	31
3. Waarderingsgrondslagen	33
3.1. Grondslagen voor waardering	33
3.2. Grondslagen voor resultaatbepaling	34
4. Overzicht van baten en lasten	35
4.1. Overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020	35
4.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	36
4.2.1. Personele kosten	36

4.2.2. Materiële kosten	37
4.2.3. Bijdragen	37
4.2.4. Mutatie reserves	38
4.3. Overzicht van incidentele baten en lasten	38
5. Balans	39
5.1. Balans per 31 december 2020.....	39
5.2. Toelichting balans per 31 december 2020.....	40
5.2.1. Vaste activa.....	40
5.2.2. Vlottende activa.....	40
5.2.3. Vaste passiva	41
5.2.4. Vlottende passiva	42
5.3. EMU-saldo	43
5.4. Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen	43
5.5. Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garantstellingen	45
6. Analyse begrotingsrechtmatigheid	46
7. Wet normering topfunctionarissen.....	47
8. Gebeurtenissen na balansdatum.....	49
9. Controleverklaring van de accountant	50
Bijlagen	51
Bijlage 1 – Wijzigingen op de begroting 2020.....	53
Bijlage 2 – Gedetailleerd overzicht van de activa	54
Bijlage 3 – Gedetailleerd overzicht overhead	55
Bijlage 4 – Taakveldenoverzicht.....	56
Bijlage 5 – Lijst met afkortingen.....	57

Jaarverslag

1. Programmaverantwoording

Prolander is dé uitvoeringsorganisatie voor het landelijk gebied van de provincies Drenthe en Groningen. Wij vertalen provinciaal beleid naar concrete plannen; van het ontwerp tot regie op het proces en de uitvoering. Uiteindelijk zorgen we ervoor dat de schop de grond in gaat. Wij werken aan de inrichting van een mooi, waardevol en toekomstbestendig landelijk gebied waar alle generaties kunnen wonen, werken en recreëren.

Bij Prolander staan de projecten in het landelijk gebied centraal en dat vertaalt zich in onze werkwijze. De uitvoeringsorganisatie die daarvoor nodig is, is het hoofdonderwerp van deze Programmaverantwoording. De begroting 2020 is op 1 juli 2019 vastgesteld. In totaal is de begroting 2020 in de loop van het jaar vier keer gewijzigd. In het algemeen geldt voor Prolander als Gemeenschappelijke Regeling, dat de begroting ver voorafgaand aan het begrotingsjaar wordt opgesteld. Hierdoor zijn wijzigingen van de begroting vrijwel onvermijdelijk in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Specifieke redenen voor de wijzigingen in 2020 waren onder meer de nieuw afgesloten Dienstverleningsovereenkomst 2020-2023 en aanvullende opdrachten van de provinciale opdrachtgevers aan Prolander.

1.1. Wat hebben we gedaan en bereikt?

De hoofdplicht die Prolander momenteel van beide provincies krijgt, is de realisatie van het NNN. Deze opdracht heeft, breed door de provincies heen, invloed op het landschap en de woon- en werkomgeving van burgers en ondernemers. De projecten die wij starten, zijn vaak de initiator van integrale gebiedsprocessen waarin vele belangen hun plek kunnen krijgen. Dus waar realisatie van het NNN voorop staat, is veel aandacht voor de landbouwstructuur, voor de wateropgave van de waterschappen, maar ook voor landschap en recreatie en de gebruiksmogelijkheden voor de directe omgeving. Samen met onze stakeholders streven we naar het beste plan om op die manier het beleid van de provincies te vertalen naar concrete plannen. Een opgave die inspireert, faciliteert en vraagt om zorgvuldigheid.

Het afgelopen jaar hebben we, ondanks corona, weer een flinke bijdrage mogen leveren aan het vertalen van beleid naar uitvoering en in vele delen van de provincies mogen werken aan een mooi, waardevol en toekomstbestendig landelijk gebied.

De verantwoording over deze programma's vindt plaats via de beleidsprogramma's van de provincies, respectievelijk Natuurlijk Platteland en Landelijk Gebied. In dit jaarverslag geven wij onderstaand in hoofdlijnen aan waar we het afgelopen jaar aan hebben gewerkt.

1.1.1. Extern: het werk in de projecten

Projecten Drenthe

Aan concrete realisatie gaat planvorming vooraf. In 2020 hebben we in de volle breedte ingezet op onderzoek en overleg met gebiedspartners en bewoners/gebruikers. Eén van de belangrijkste natuurgebieden in Drenthe is het gebied van de Drentsche Aa. Hier is onze opdracht om het beekstelsel te herstellen en te versterken. Een zeer grote opdracht die we gefaseerd aanpakken. In sommige deelgebieden zijn de bestekstekeningen vorig jaar gereedgekomen en koersen we nu op de uitvoering buiten. In andere deelgebieden zijn onderzoeken en systeemanalyses gestart zodat we daarna de inrichtingsplannen kunnen opstellen. In onder andere het Mantingerzand, Mantingerbos en Wijsterbroek in het deelprogramma Oude Diep zijn de inrichtingsplannen in afronding.

In Zuidwest is het project 'Nabij Schaapskooi' met voorrang gestart en leveren we spoedig het concept inrichtingsplan op. Verder zijn we voor de gebieden Vledder Aa, Leggelderveld, Ootmaanlanden, Hijkerveld en Spier-Moraine op weg naar uitvoering. In het Bargerveen is de planvoorbereiding voor Buffer Zuid nu in volle gang.

Schaapskudde Bargerveen

Onze opdracht in de Hunze heeft betrekking op een duurzaam ingericht natuurgebied wat voldoet aan de waterdoelstellingen (Kaderrichtlijn Water) en waarmee de landbouw weer jaren vooruit kan. De positieve besluitvorming om het Achterste diep aan te laten haken bij de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw draagt daar goed aan bij.

De concrete uitvoering is in het grote LIFE-project Oude Willem (Zuidwest) afgerond. In het Reestdal realiseren we de ecologische verbinding langs de Vogelzangsewijk en Zuidwoldiger Waterlossing. In het Bargerveen is de uitvoering van de Buffer Noordoost en de Grenskade eveneens voorspoedig verlopen. Als ook Interne paden gereed is (naar verwachting eind 2021) dan zullen deze drie delen tegelijk worden afgesloten.

In Noordwest richten we ons op de kavelruil Veenhuizen en ondersteunen we Natuurmonumenten bij de vraagstukken rondom het Fochteloërveen, één van de best bewaarde hoogveengebieden van Nederland.

Projecten Groningen

In 2020 zijn in het Zuidelijk Westerkwartier de uitvoeringswerkzaamheden in de waterbergingsgebieden De Drie Polders en Polder De Dijken-Bakkerom ver gevorderd. We doen dit in nauwe samenwerking met onze opdrachtgevers provincie Groningen en Waterschap Noorderzijlvest, en de ingenieursbureaus. De aanbestedingen voor de kadewerkzaamheden Hoendiep, ZuidZijde en de 'NBW-polders' zijn afgerond en voor de Lettelberterbergboezem is de

aanbestedingsprocedure gestart. De streek is via digitale bijeenkomsten, keukentafel-gesprekken, postkaarten, via telefoon en via vele dronebeelden geïnformeerd over de plannen en de voortgang. In corona-tijd was dat een hele uitdaging, maar de reacties zijn positief.

In Westerwolde, het 'best bewaarde geheim van Nederland', is het bestek Renneborg nagenoeg afgerond. Renneborg is het sluitstuk van het project Ruiten Aa waarmee nu een ecologische verbinding tussen het Bargerveen in Zuidoost Drenthe en de Waddenzee is gerealiseerd. In 2021 zal deze bijzondere mijlpaal worden gevierd.

Westerwolde Ruiten Aa

In Groningen-Centraal zijn in deelgebied Meerweg voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en wordt de aanbestedingsprocedure begin 2021 gestart. De werkzaamheden betreffen de inrichting van NNN. De voorbereidende werkzaamheden die uitgevoerd zijn, zijn bomenkap etc. t.b.v. die inrichting.

Voor de ecologische verbindingzone Westerbroek zijn de grondwerkzaamheden gestart en werken we aan de faunapassages A7. We doen dat in samenwerking met de provincie Groningen en Rijkswaterstaat. In de deelgebieden Hoornse Dijke en Polders Oosterland en Lappenvoort is de voorbereiding in volle gang, met onder andere schetsen, onderzoeken en vergunningaanvragen.

Ecologische verbindingzone Westerbroek

Programma Natuur

2020 stond ook in het teken van het nieuwe Programma Natuur van het Ministerie van LNV, in nauwe samenwerking met de twaalf provincies. Vanuit onze gebieds- en uitvoeringskennis heeft Prolander in het voortraject meegedacht over de maatregelen die kunnen bijdragen aan natuurherstel in de verschillende gebieden. Ook heeft Prolander, met instemming van Groningen en Drenthe, ondersteuning geleverd aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) bij het in beeld brengen en vergelijken van de maatregelen die door alle provincies bij LNV waren ingediend. Het Programma Natuur zal de komende jaren leiden tot extra inzet van Prolander aangezien dit Programma bovenop de afspraken van het Natuurpact komt. Samen met beide provincies onderzoeken we hoe dit op een goede manier kan worden uitgevoerd.

1.1.2. Intern: doelen en resultaten van de organisatie Prolander

Om bovenstaande resultaten te kunnen behalen, is het nodig dat de organisatie beschikt over de middelen en de faciliteiten om doeltreffend te kunnen acteren. Hiervoor zijn in de programmabegroting 2020 enkele doelen geformuleerd. Per doel geven we aan welke resultaten zijn bereikt.

Doel 1: de inzetbaarheid van het beschikbare personeel maximaliseren

Belangrijke elementen hierbij zijn een kwalitatief goede personeels- en salarisadministratie, professioneel HR-management, adequate arbozorg en goed ziekteverzuimmanagement (norm max. 5%).

Resultaat doel 1: dit doel is deels gerealiseerd

Zowel de personeels- en salarisadministratie als het HR management en arbozorg voldoen aan de kwaliteitseisen. Dit geldt ook voor het verzuimmanagement, al is het gerealiseerde verzuim, met name door enkele langdurige zieken in totaal hoger uitgevallen dan de norm. Het verzuim bedroeg in 2020 5,0%. Van dit verzuimpercentage was 3,7% langdurig (42 dagen of meer), 0,7% middellang (8- 42 dagen) en 0,6% kort (minder dan 8 dagen). Het langdurig verzuim is in zeer beperkte mate werk gerelateerd en daarmee beperkt beïnvloedbaar vanuit Prolander. Het kortdurend verzuimpercentage is laag wat duidt op een in beginsel gezonde organisatie.

Doel 2: De beschikbaarheid van voldoende flexibel inzetbaar personeel om kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen goed op te kunnen vangen

Belangrijke elementen hierbij zijn een ruime flexibele schil van personeel, ca. 15% van het totale personeel¹ en een brede inzetbaarheid van personeel op meerdere functies.

Formatie

De formatie in 2020 is 75,1 fte en de financiering is daarop afgestemd.

Flexibele schil

Prolander werkt met een vaste formatie en een flexibele schil. Uitgangspunt is dat de vaste kern van het werk in beginsel door vaste medewerkers wordt vervuld. Enige mate van flexibiliteit in de formatie is wel wenselijk, aangezien het type werkzaamheden en de daarvoor benodigde expertise en inzet van Prolander per jaar kan wisselen.

In de begroting 2020 is voor de omvang van de flexibele schil een percentage van circa 15% genoemd. De flexibele schil is berekend door het gemiddeld aantal fte's van tijdelijke medewerkers en de inhuur van derden op vaste formatie af te zetten tegen de gemiddelde totale bezetting.

Resultaat doel 2: dit doel is gerealiseerd

In 2020 bedroeg de vaste bezetting 60,80 en de totale gemiddelde bezetting 72,99. Het gerealiseerde percentage voor de flexibele schil is 17%. Het personeel van Prolander is voldoende breed inzetbaar afgezet tegen de te verrichten taken.

Doel 3: de beschikbaarheid van voldoende vaardig personeel

Belangrijke elementen hierbij zijn het inzetten van het concernscholingsbudget voor concern brede opleidingen en het persoonlijk ontwikkelbudget voor scholingsbeleid ondersteunend aan de taakstelling van Prolander en gericht op duurzame inzetbaarheid van het Prolander-personeel, voldoende ICT-vaardigheden van het personeel om in de gedigitaliseerde werkomgeving van Prolander goed te kunnen werken en het verder door ontwikkelen van kennis door middel van Vakgroepen en het bevorderen van zelforganisatie door de medewerkers.

Resultaat doel 3: dit doel is deels gerealiseerd

In 2020 wordt onderscheid gemaakt tussen concern brede opleidingen waarin meerdere medewerkers geschoold zijn (bv. Training ArcGIS) en specifieke individuele trainingen die gefinancierd zijn vanuit POB (bv. Timemanagement). Voor concern brede opleidingen was

¹ Door de sterke fluctuaties in het werk om de NNN te realiseren is een percentage van 15% bepaald.

begroot € 43.000,- en gerealiseerd € 45.600,-. Voorde individuele trainingen vanuit POB was dat € 65.000,- resp. € 36.514,-.

Daarnaast is in deze tijd van corona meer de nadruk komen te liggen op digitale vaardigheden. Er zijn binnen Prolander meerdere sessies georganiseerd over gebruik van videoconferencing tools. Daarnaast is aandacht geweest voor innovatieve digitale werkvormen om stakeholders te betrekken bij projectvoorgang. Tot slot zijn de verschillende Vakgroepen opgesteld op basis van een heldere visie op Vakgroepen binnen Prolander. Voor het bevorderen van zelforganisatie van de medewerkers en van de algehele duurzame inzetbaarheid is geïnvesteerd in de aanschaf van een talentanalysetool. Deze tool geeft zicht op de persoonlijke talenten en drijfveren en is vrijwillig toegankelijk voor alle medewerkers in 2021 en 2022.

Online meeting Prolander

Doel 4: de beschikbaarheid van adequate ondersteunende systemen

Belangrijke elementen hierbij zijn het bevorderen van interne en externe samenwerking door een digitale samenwerkingsomgeving (SharePoint), de beschikbaarheid van de systemen voor documentbeheer (SharePoint) en relatiebeheer (CRM), een ongestoorde werking en goede performance van kantoorautomatisering inclusief mogelijkheid tot thuiswerken, van de GIS applicaties, van het financieel systeem EBS en van VRIS. Tevens volledige en tijdige archivering, ondersteund door een Document Management System (DMS) en een adequate ondersteuning van werken op locatie.

Resultaat doel 4: dit doel is deels gerealiseerd

Documentbeheer (SharePoint)

Begin 2020 is gestart met de migratie van bestaande documentatie naar deze nieuwe omgeving. In 2020 is de programma- en projectdocumentatie van Prolander gemigreerd naar de nieuwe SharePoint-omgeving. Dit deel van de migratie is in 2020 voor 95% gerealiseerd. De overige 5% van de programma- en projectdocumentatie, alsmede de overige documentatie van concern en bedrijfsvoering worden in 2021 gemigreerd. De implementatie en het leren werken met SharePoint verloopt minder soepel dan verwacht. Dit komt mede doordat we gedurende corona op afstand werken (lastig trainen en vragen stellen), de laptops in het Kader van De Nieuwe Werkplek nog niet zijn uitgedeeld en veel medewerkers met SharePoint werken op verouderde software thuis. Omstandigheden die we in 2019 niet konden zien aankomen en waarvan we nu werkende weg ontdekken wat die betekenen. We verwachten komend jaar nog extra inzet nodig te hebben op scholing. Met de aankondiging dat de laptops in het kader van de Nieuwe Werkplek in maart 2021 geleverd gaan worden, verwachten we dat de belemmeringen in de 'hardware' zullen zijn opgelost. Over de realisatie van de archief functie binnen SharePoint zijn wij in gesprek met de provincie Drenthe, die dit ook voor de eigen organisatie ontwikkelt.

Grafisch beheer (GIS 2.0)

In het project GIS 2.0 wordt ArcGis Online opgewaardeerd naar ArcGis Enterprise. Door het gebruik van een eigen ArcGis server worden de mogelijkheden voor het gebruik van grafische toepassingen belangrijk verruimd. Het gaat hierbij onder meer om online kaarten en directe uitwisseling van kaartinformatie met opdrachtgever, betrokkenen en buitenwereld. Eind 2020 is hiervoor opdracht verleend aan de leverancier. Afronding volgt naar verwachting in 2021.

Overige

In 2020 is gestart met de ontwikkeling van een relatie-invoerportaal voor VRIS en EBS samen. Afronding hiervan volgt naar verwachting in 2021. De ontwikkeling van enkele andere in het informatieplan genoemde systemen is in voorbereiding.

Doel 5: het realiseren van bedrijfsprocessen die in control zijn

Belangrijke elementen hierbij zijn operational excellence van een deel van de bedrijfsprocessen: automatisch inboeken van facturen en bankafschriften en implementatie van het documentenbeheer van het document managementsysteem, projectmanagement, gericht op een goede projectsturing en –beheersing en risicomangement en tot slot de Integrale administratieve organisatie 'lean' beschreven en geïmplementeerd.

Resultaat doel 5: dit doel is deels gerealiseerd

De bedrijfsprocessen faciliteren het in-control zijn van Prolander. We zijn in 2019 begonnen met een verbeterslag van de AO procedures, waarmee deze "lean" zijn: realistisch, kwaliteit borgend en zonder overbodige stappen. Door het vele thuiswerken in 2020 is het niet mogelijk gebleken in 2020 voortgang te realiseren met deze verbeterslag. Zodra dit weer mogelijk is in 2021, wordt dit weer opgepakt.

Ten aanzien van de ondersteunende systemen zijn wel vorderingen gemaakt, zie doel 4. Voor projectmanagement is een belangrijke stap dat in 2020 een planner in dienst is genomen om de planning van de verschillende projecten adequaat en eenduidig in MS-project in te voeren. Dit heeft belangrijk bijgedragen aan betere projectbeheersing en sturing op resultaten. Daarnaast zijn de maandelijkse voortgangsrapportages integraal onderdeel

geworden van het projectmanagement. Maandelijks ondersteunen de rapportages het interne en het externe gesprek over projectvoortgang, risico's, mijlpalen en financiële aspecten. Daarnaast is een traject in gang gezet om het contractmanagement binnen Prolander verder te versterken. De resultaten daarvan worden begin 2021 opgeleverd. Zie ook de doelen 7 en 8.

Doel 6: aandacht geven aan de herkenbaarheid bij de stakeholders van Prolander zowel wat betreft de projecten als de organisatie Prolander

Belangrijke elementen hierbij zijn een up-to-date website, project- en programmacommunicatie en omgevings- en relatiemanagement.

Resultaat doel 6: dit doel is deels gerealiseerd (continu proces)

In 2020 is veel tijd en aandacht geschonken aan omgevings- en relatiemanagement. Er zijn gespreksrondes georganiseerd met veel van onze stakeholders: de voorzitters van de gebiedscommissies, de directeurs van de terrein beherende organisaties, met de LTO en met de waterschappen. Intern wordt projectleiders gevraagd om stakeholderanalyses uit te voeren binnen de verschillende deelprogramma's en regio's. De projectcommunicatie is de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd. In de deelprogramma's en regio's vindt overleg plaats met onze stakeholders in de werkgroepen communicatie. Vanwege corona hebben we grote stappen gezet in het online organiseren van bijeenkomsten zodat ons werk 'gewoon' door kan gaan.

The screenshot shows a YouTube video player. The video title is "BC besluit Voorkeursvariant". The video content features a map with several callout boxes providing technical data:

- Top-left: Kadehoogte 18 m NAP, Maaiveld ca 15,5-16 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 2,5-2 m
- Top-right: Kadehoogte 18 m NAP, Maaiveld ca 17-17,5 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 1-0,5 m
- Middle-left: Kadehoogte 17 m NAP, Maaiveld ca 15,5 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 1,5 m
- Bottom-left: Kadehoogte 18 m NAP, Maaiveld ca 15,5 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 2,5 m
- Bottom-middle: Kadehoogte 18 m NAP, Maaiveld ca 16-16,25 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 1,75-2 m
- Bottom-right: Kadehoogte 18 m NAP, Maaiveld ca 16-16,5 m NAP, Kadehoogte tov mv ca 1,5-2 m

The video player interface includes a progress bar at 2:39 / 9:51, a search bar with "prolander" entered, and logos for "Bargerveen Schoonebeek Natuurlijke Naaberschap" and the European Union.

Online infoavond Bargerveen

Doel 7: goede opdrachtgever-opdrachtnemer relaties

Belangrijke elementen hierbij zijn het werken aan een constructieve en rolvaste overlegsituatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer op meerdere niveaus, het faciliteren van doorontwikkeling projectmatig werken, het creëren van gezamenlijke doelen/opdrachten en een duidelijk opschaalmodel om integrale besluitvorming te waarborgen.

Resultaat doel 7: dit doel is deels gerealiseerd (continu proces)

De invoering van maandelijkse voortgangsrapportages draagt in de deelprogramma's en regio's bij aan een constructief en rolvast overleg tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever. De hoofdlijnen uit de rapportages worden maandelijks op programmamanagement-niveau geagendeerd. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een gezamenlijke opleiding van Opdrachtnemers en Opdrachtgevers. In 2020 is vooral ook energie gestoken in de samenwerking op het gebied van grond. Dit traject wordt in 2021 verder uitgewerkt, waarbij een opschaalmodel en integrale besluitvorming aan de orde komen.

Doel 8: Projectmatige werken en innovatie (voortzetting Organisatie Ontwikkelplan)

Extra aandacht geven aan zaken als:

- Projectplanning en -management
- Kennisuitwisseling en inspiratiesessies
- Gelijkberechtiging
- Risicomanagement
- Contractmanagement
- Maatregelen voortvloeiend uit de privacywetgeving (AVG).

Resultaat doel 8: dit doel is gerealiseerd

Binnen het programma is bij de eerdergenoemde doelen 5 tot en met 7 al aangegeven dat er een professionaliseringsslag is gemaakt op het gebied van projectplanning. Daarnaast worden binnen Prolander kennislunches georganiseerd om kennis uit te wisselen en om te inspireren. Dat kan betrekking hebben op de invoering van Sharepoint, nieuwe middelen om digitaal mee te werken of het delen van kennis uit de verschillende deelprogramma's en regio's. De deelname aan deze sessies is hoog. Binnen 'grond' is gestart met 'samen leren': thema's als staatssteun en gelijkberechtiging worden daar besproken en verder uitgewerkt. Binnen het traject om contractmanagement verder te versterken, is risicomanagement een belangrijk aandachtsveld.

Sinds de inwerkingtreding van de AVG heeft privacy meer onze aandacht. De verschillende nieuwe elementen zijn opgepakt en in 2020 is daarbij ingezet op doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering. Onder andere is gewerkt aan het verwerkingenregister en privacy ambassadeurs in de organisatie. Die laatste moeten gaan functioneren als aanspreekpunten ten aanzien van privacy voor de verschillende onderdelen van de organisatie. Privacy by design en signalering van ontwikkelingen zijn op die manier geborgd.

1.1.3. Intern: bedrijfsvoering

Sturing & management

Het management van Prolander omvatte tot 2020 4,9 fte, bestaande uit een directeur (1,0 fte), 3 teammanagers (2,9 fte) en een programmamanager (1 fte). De teammanagers vervulden elk ook inhoudelijke taken en één teammanager was tevens concerncontroller. In 2020 is gestart met een pilot met een omvang van 4,6 fte: de directeur (1,0 fte), 2 teammanagers (2,0 fte)

zonder inhoudelijke sturingstaken, een programmamanager (1,0 fte) en een concerncontroller/manager bedrijfsvoering (0,6 fte). Op deze wijze wordt invulling gegeven aan een wens vanuit de evaluatie 2016/2017 om de matrix in het MT scherper neer te zetten.

Generatiepact (GP)

De leeftijdsopbouw van de medewerkers van Prolander was erg scheef. Er was een ondervertegenwoordiging van jonge medewerkers en een oververtegenwoordiging van oudere medewerkers. Hierdoor waren er knelpunten t.a.v. de instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers. Het generatiepact is één van de instrumenten die zijn ingezet om te zorgen dat oudere ambtenaren langer duurzaam inzetbaar zijn, gekoppeld aan extra instroom van nieuwe jongere medewerkers. In 2020 was begroot dat in totaal 18 medewerkers voor deelname in aanmerking kwamen. In totaal komt de deelname eind 2020 uit op 15 medewerkers.

Overhead

Volgens het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder overhead verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

In de begroting 2020 is toegelicht dat de begrote overhead in 2020 31,06% bedraagt. Tevens is in de begroting 2020 aangegeven dat een percentage van 35% een adequate norm is voor de overhead. De gerealiseerde overhead in 2020 bedroeg 28,39%. De berekening van dit percentage is opgenomen in bijlage 3.

Investeringen 2020

EBS

Ook in 2020 is verder gebouwd aan het financiële systeem EBS, de volgende verbeteringen zijn gerealiseerd:

- Doorontwikkeling van het Verplichtingenportaal, waarmee het inkoopproces voor een belangrijk deel gestandaardiseerd is.
- Doorontwikkeling van de financiële rapportage (APEX) voor verantwoording van subsidieverstrekingen in projecten, waarmee de verantwoordingslast vermindert.
- Start gemaakt met het Relatieportaal, waarmee het invoeren van relatiegegevens in EBS en VRIS door middel van één portal gecontroleerd en gestandaardiseerd gebeurt.

ArcGIS

- Implementatie van ArcGIS Server, waarmee we data real-time kunnen delen, intern en met onze opdrachtgevers. Dit is in belangrijke mate ondersteunend aan het grondproces.
- De opvolger van het GIS-pakket, ArcGIS Pro is uitgerold. We gebruiken het om te tekenen, cartografische producten te maken en data te analyseren. Tevens zijn er in het najaar 2020 trainingen gevolgd.

VRIS

Het vastgoedregistratie en informatiesysteem (VRIS) is in 2020 verder verbeterd voor wat betreft onder meer de volgende punten:

- Verbetering afhandeling (pacht-jacht) factuurkoppeling
- Hectareprijzen worden direct berekend en getoond
- Inge vulde jachthuurovereenkomsten worden gegenereerd
- Uitbreiding en verbetering van rapporten.

1.2. Ondersteuning door de deelnemende provincies

Prolander koopt de ondersteuning van de organisatie (de overhead op het gebied van de PIOFACH taken) in bij de deelnemende provincies. Per 1 maart 2020 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met betrekking tot:

- **ICT:** digitale voorzieningen, telefonie, specials, technisch beheer GIS, technisch en functioneel beheer SharePoint, informatieadvies / informatiemanagement, advies over informatieveiligheid, intranet (Huisnet) en hosting van website www.prolander.nl.
- **Personele dienstverlening en arbo:** arbo, personeels- en salarisadministratie, verlofadministratie, personeelsdeclaraties, HR-systemen en applicatiebeheer daarvan, HR-beleid en advies, organisatieadvies en werving en selectie.
- **Facilitaire dienstverlening:** o.a. huisvesting, werkplekken, schoonmaak, servicedesk, catering, koeriersdiensten, archivering beheer dienstauto's.
- **Inkoop en aanbesteding:** juridische controle en achtervang advies en toegang tot Negometrix.
- **Klantcontactcentrum:** de eerste lijnsopvang voor telefonische oproepen voor Prolander.
- **Juridische zaken en functionaris gegevensbescherming:** juridische ondersteuning en advies over zaken waarvoor Prolander zelf te weinig kennis en/of capaciteit heeft. Beschikbaarheid van functionaris gegevensbescherming.

In zijn totaliteit betaalde Prolander in 2020 ruim € 1,5 miljoen voor deze dienstverlening aan de provincies. In onderstaand overzicht zijn de begrote en de gerealiseerde kosten van de DVO's weergegeven:

Dienstverleningsovereenkomst	Realisatie 2019	Begr. 2020 v. wijziging	Begr. 2020 na wijz.	Realisatie 2020	Vershil
- HRM dienstverlening	132.410	138.756	146.304	144.320	-1.984
- Juridische dienstverlening	-	12.290	13.824	-	-13.824
- Inkoopondersteuning	16.836	17.778	37.284	33.921	-3.363
- KCC dienstverlening	21.489	22.175	26.155	25.431	-724
- Communicatieadvies	-	11.099	-	-	-
- DIV dienstverlening	53.723	55.173	-	-	-
- Huisvesting	504.000	504.000	638.800	623.343	-15.457
- Automatisering	432.000	427.500	735.100	714.896	-20.204
Totaal	1.160.458	1.188.771	1.597.467	1.541.911	-55.556

De samenwerking tussen beide provincies en Prolander is in 2020 in het algemeen naar tevredenheid verlopen.

1.3. Wat heeft het gekost en wat waren de baten?

In de onderstaande tabel is aangegeven wat het resultaat is over 2020 en de verschillen voordelig (V) of nadelig (N) ten opzichte van de begroting 2020 na wijziging. Over het boekjaar

2020 is een voordelig exploitatiesaldo behaald van € 278.096. Dit is € 261.231 meer dan het resultaat dat na wijzigingen was begroot.

Jaarrekening 2020	Begr. 2020 voor wijz.	Begr. 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil	V/N
Baten	-8.899.125	-10.161.325	-9.940.621	220.704	N
Lasten	8.963.860	10.399.010	9.862.898	-536.112	V
Saldo van baten en lasten	64.735	237.685	-77.723	-315.408	V
Mutatie in de reserves	-81.600	-254.550	-200.373	54.177	N
Gerealiseerd resultaat	-16.865	-16.865	-278.096	-261.231	V

Uit de analyse blijkt dat dit rekeningresultaat voornamelijk wordt veroorzaakt door minder baten voor aanvullende opdrachten, minder loonkosten, minder automatiseringskosten en geen gebruik van de post onvoorzien.

De loonkosten zijn lager uitgevallen door minder inzet op aanvullende opdrachten en enige vacaturruimte.

Dit voordeel wordt beperkt door een lagere aanvullende bijdrage die Prolander ontvangt voor de extra opdrachten.

De onderuitputting binnen de prestatie automatisering komt vooral doordat budget voor m.n. SharePoint ook is opgevoerd in de nieuwe DVO. Tevens is deze DVO later ingegaan dan begroot, wat ook lagere kosten tot gevolg heeft.

De post onvoorzien is in 2020 niet ingezet.

1.3.1. Voorstel resultaatbestemming 2020

Voorgesteld wordt om het resultaat 2020, € 278.096 toe te voegen aan de algemene reserve.

Voorstel resultaatbestemming 2020	
Gerealiseerd resultaat 2020	278.096
-/- Toevoeging algemene reserve	-278.096
Resultaat 2020 na resultaatbestemming	-

2. Paragrafen

Met de paragrafen wordt een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de jaarstukken gegeven. Voor Prolander betreffen dat de volgende paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering en bedrijfsvoering. De paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn voor Prolander niet van toepassing.

2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Essentieel van de weerstandscapaciteit is of deze toereikend is om eventuele risico's op te vangen. Hierbij wordt benadrukt dat de risico's alleen betrekking hebben op de bedrijfsvoering organisatie Prolander (bedrijf 1). Deze paragraaf geeft daarbij voornamelijk een doorkijk naar de komende boekjaren.

2.1.1. Kaders weerstandvermogen

Om de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio weerstandsvermogen}$$

Door het Rijk is geen algemene norm vastgesteld waar de gemeente of provincie aan moet voldoen. Prolander streeft er naar om de ratio weerstandsvermogen boven de 1,0 te houden. Dat betekent dat alle gekwantificeerde risico's minimaal gedekt moeten worden door de aanwezige weerstandscapaciteit. Door het *Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement* zijn wel enkele beoordelingsnormen gegeven. Een norm van tussen de 1,0 en 1,4 wordt binnen dat kader als voldoende beschouwd.

2.1.2. Inventarisatie van de risico's

Het financiële risico wordt berekend door de kans te vermenigvuldigen met de omvang van het ingeschatte financiële gevolg. Voor het financieel gevolg worden bandbreedtes gehanteerd om een klasseindeling te kunnen bepalen. De uiteindelijke risicoscore wordt berekend door de kwantiteitsklasse te vermenigvuldigen met de klasse behorend bij de bandbreedte van het financiële gevolg (A * B).

Kans (A)		Financieel gevolg (B)	
Klasse	Kwantiteit	Klasse	Bandbreedte
1	10%	1	< €50.000
2	30%	2	€50.000 - €100.000
3	50%	3	€100.000 - €250.000
4	70%	4	€250.000- €500.000
5	90%	5	> €500.000

Daarnaast is onderscheid gemaakt tussen structurele- en incidentele financiële risico's. Indien noodzakelijk kan van bovenstaand model worden afgeweken voor zover en indien een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 450.000 overstijgt (90% van € 500.000).

Risico-inventarisatie Prolander

Bij de inventarisatie van de risico's zijn vier risico's geïdentificeerd, waarbij een inschatting is gemaakt van de kans dat het risico incidenteel (I) of structureel (S) zich daadwerkelijk zal voordoen. Prolander heeft de volgende risico's geïdentificeerd (risicoscore van 1 laag risico tot 25 hoog risico):

Risico	Risico-score	Financieel risico structureel	Financieel risico incidenteel
Langdurig ziekteverzuim	12	210.018	-
Krapte arbeidsmarkt / flexibele schil	12	98.008	-
Payrolling	PM	PM	PM
Coronacrisis	PM	PM	PM
Totaal risico's		308.026	-

Langdurig ziekteverzuim

Bij een relatief kleine organisatie als Prolander heeft langdurig ziekteverzuim een behoorlijke invloed op de exploitatie. Omdat de werkzaamheden doorlopen en niet altijd binnen de eigen formatie kunnen worden opgevangen is voor het langdurig verzuim regelmatig externe inhuur benodigd. Het risico is structureel van aard.

Omvang

De omvang is berekend door de loonsom 2021 te vermenigvuldigen met het gerealiseerde verzuimpercentage over 2020 van 5%. De uitkomst van afgerond € 350.030 (€ 7.000.600 x 5%) wordt vermenigvuldigd met een opslag voor de inhuur van externen. De inhuur van tijdelijke krachten en externen is namelijk in verhouding met de eigen formatie relatief prijzig. De uitkomst wordt daarom op basis van verwachtingscijfers met 20% verhoogd. De financiële omvang bedraagt zodoende € 420.036 (€ 350.030*120%). De kwantiteit is ingeschaald op klasse 3 waardoor het financiële risico van deze extra lasten wordt geschat op €210.018.

Risicoscore

Kans (A)		Financieel gevolg (B)		Risico (A * B)		
Kwantiteit	Klasse	Omvang	Klasse	Risico €	Risicoscore	I/S
50%	3	€ 420.036	4	€ 210.018	12	S

Beheersmaatregel

Door het voeren van gedegen verzuimmanagement wordt het risico van verzuim beperkt. Indien er toch sprake is van verzuim, is het streven de werkzaamheden zoveel als mogelijk binnen de huidige formatie op te lossen. Wanneer er toch moet worden ingehuurd worden de kosten in eerste instantie gedekt uit de exploitatie of door een beroep te doen op de algemene reserve.

Krapte arbeidsmarkt/ flexibele schil

De formatie bestaat voor een deel uit een flexibele schil die nodig is om de organisatie mee te kunnen laten bewegen met fluctuaties in het werkaanbod naar omvang en naar type functies. Daarnaast is het door toenemende krapte op de arbeidsmarkt lastig om sommige vacatures in de vaste formatie te vervullen. Doordat de inhuur van tijdelijke krachten en externen in verhouding met een eigen formatie vaak prijziger is, levert dit extra lasten op. Het risico is structureel van aard.

Omvang

De verwachting is dat voor ongeveer 10% van de totale formatie in het algemeen een hogere loonsom moet worden betaald. De omvang van het risico bedraagt afgerond circa € 140.012 ((10% x € 7.000.600²) x 20%). De kwantiteit is ingeschaald op klasse 4 (waarschijnlijk), waarmee het totaal financiële risico is bepaald op € 98.008.

Risicoscore

Kans (A)		Financieel gevolg (B)		Risico (A * B)		
Kwantiteit	Klasse	Omvang	Klasse	Risico €	Risicoscore	I/S
70%	4	€ 140.012	3	€ 98.008	12	S

Beheersmaatregel

De kosten van het inhuren van tijdelijke medewerkers worden zoveel als mogelijk beperkt. De provincie Drenthe heeft de inhuur van uitzendwerk aanbesteed. Voor Prolander gelden dezelfde voorwaarden.

Mogelijk einde payroll³

De provincies Groningen en Drenthe stoppen vanaf 2021 met payroll constructies bij de inhuur van personeel. Prolander maakt gebruik van payroll omdat dit een manier is om flexibel en voordelig om te gaan met veranderingen in het werkpakket. Prolander overweegt in navolging van de provincies ook te stoppen met payroll constructies vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap. Het financiële risico van Prolander verbonden aan het werkgeverschap, bijvoorbeeld aansprakelijkheid voor werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, neemt in dat geval toe. Een besluit hierover zal worden betrokken bij de aanstaande evaluatie van Prolander in het voorjaar van 2021.

Omvang

Het is niet goed in te schatten wat de omvang van dit risico is.

Risicoscore

De kwantiteit is evenmin goed in te schatten, want deze is afhankelijk van nadere besluitvorming. Daarom is dit risico als P.M. meegenomen.

Beheersmaatregel

Waar opportuun kan gebruik gemaakt worden van personeel via uitzend- en adviesbureaus of ZZP-ers.

Coronacrisis

De coronacrisis, waarvan sinds begin maart 2020 ook in Nederland sprake is, heeft grote gevolgen voor de manier van werken van de organisatie Prolander. Prolander volgt daarbij de richtlijnen van het RIVM en de Rijksoverheid en wil maximaal bijdragen aan de beperking van het verspreiden van het virus en tevens aan het waarborgen van de continuïteit van de uitvoering van het programma en de bedrijfsvoering. In 2020 zijn de gevolgen in financiële zin beperkt gebleven.

² Omvang van de totale loonkosten 2021 conform de programmabegroting 2021.

³ Payrolling is het uit handen geven van de verplichtingen van het werkgeverschap. Via een opdrachtovereenkomst neemt het payrollbedrijf de salarisadministratie én het juridisch werkgeverschap over van het bedrijf waar de medewerker zijn werkzaamheden uitvoert.

Weliswaar namen de kosten van communicatie en thuiswerk-faciliteiten iets toe, de reis- en verblijfkosten daalden door thuiswerken. Zo lang de crisis duurt kan door de epidemie ziekte-uitval ontstaan, waardoor de continuïteit van bedrijfskritische processen in gevaar komt. Gevolg kan zijn: vertraging in financiële en verantwoordingsprocessen, waardoor claims van schuldeisers en subsidieverstrekkingen (m.n. bedrijf 2 en 3) kunnen ontstaan.

Afhankelijk van het beperkende karakter van de RIVM- en Rijksoverheidsrichtlijnen kunnen (de voorbereidingen van) grondtransacties belemmerd worden, alsmede de voorbereiding en uitvoering van projecten. Deze risico's hebben geen betrekking op bedrijf 1, maar op bedrijf 2 en 3 en spelen daarom geen rol in het weerstandsvermogen.

Omvang

Het is niet goed in te schatten wat de omvang van dit risico is.

Risicoscore

De kwantiteit is evenmin goed in te schatten. Daarom is dit risico als P.M. meegenomen.

Beheersmaatregel

We volgen van de richtlijnen van het RIVM. Verder beperken we fysieke bijeenkomsten van medewerkers met dezelfde functie. Verder heeft Prolander een pandemiescan uitgevoerd. Met deze scan hebben we de risico's en de beheersmaatregelen ten aanzien van de continuïteit van de organisatie en veiligheid van de medewerkers in beeld gebracht.

2.1.3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten op te kunnen vangen. Als blijkt dat deze tegenvallers niet gedekt kunnen worden binnen de gehele begroting is de bedrijfsvoeringsorganisatie aangewezen op een extra bijdrage van de provincies Groningen en Drenthe. De weerstandscapaciteit is onderverdeeld in een structurele- en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de post onvoorzien in de exploitatie. Hiervoor is jaarlijks een post opgenomen van € 50.000.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat in het eigen vermogen vrij aanwendbaar is. Prolander rekent de algemene reserve tot het vrij aanwendbare vermogen. Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiend uit opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van eventuele rekeningtekorten. De huidige stand van de algemene reserve bedraagt € 550.077. Ook wordt het nog te bestemmen rekeningresultaat 2020 (€ 278.096) toegerekend tot het vrij aanwendbare vermogen⁴.

2.1.4. Confrontatie met beschikbare weerstandscapaciteit

In het volgende overzicht worden de hierboven genoemde risico's in verband gebracht met de beschikbare weerstandscapaciteit.

---

⁴ Op grond van artikel 18, reserves en weerstandsvermogen, van de gemeenschappelijke regeling Prolander (2 november 2015) wordt een batig saldo in beginsel toegevoegd aan de weerstandscapaciteit (de algemene reserve) van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Berekening weerstandscapaciteit		Structureel	Incidenteel	Totaal
A	Geïntariseerde risico's	308.026	-	308.026
B	Beschikbare weerstandscapaciteit	-50.000	-828.172	-878.172
C = B - A	Saldo	258.026	-828.172	-570.147

De ratio weerstandsvermogen⁵ met betrekking tot het totaal aan risico's is als volgt berekend:

$$\frac{878.172}{308.026} = 2,85$$

Conclusie

De uitkomst van 2,85 voldoet ruimschoots aan de streefnorm van groter dan 1. Dit betekent dat de huidige weerstandscapaciteit toereikend is om de geïdentificeerde risico's op te vangen wanneer deze zich tegelijk in één begrotingsjaar voordoen.

2.1.5. Financiële kengetallen

In onderstaand overzicht zijn de wettelijk verplichte kengetallen gepresenteerd. Na de tabel volgt een korte toelichting.

Financiële kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Norm
Netto schuldquote	-5,36%	-6,80% ⁶	-6,41%	<130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-5,36%	-6,80% ⁶	-6,41%	<130%
Solvabiliteitsratio	9,16%	11,28%	15,15%	>25%
Structurele exploitatieruimte	-6,53%	3,62%	-2,95%	>0%
Solvabiliteit na correctie	21,72%	17,38%	22,16%	>25%

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle leningen)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Prolander ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager het percentage, hoe beter. Ten opzichte van het voorgaande boekjaar is een verdere verbetering van de netto schuldquote te zien. Dit komt met name door de sterke daling van de vlottende schulden terwijl de baten licht zijn gestegen. Het percentage van -6,41% is meer dan uitstekend.

⁵ In de berekening van deze ratio is geen rekening gehouden met de mogelijke beëindiging van pay-rolling en de gevolgen van de corona crisis.

⁶ Dit betreft een herrekening. In de begroting 2020 is per abuis een foutief kengetal gepresenteerd.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Prolander in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het gerealiseerde percentage van 15,15% is lager dan de norm van 25% of hoger en dit wordt veroorzaakt door de rekeningcourantverhouding met bedrijf 2 en 3 (provincies Groningen en Drenthe). Om een betere afspiegeling te geven van de solvabiliteit van Prolander is het kengetal *solvabiliteit na correctie rekeningcourantverhouding deelnemers* opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken of tijdelijke geldstromen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten (exclusief de mutatie reserves). Het kengetal wordt uitgedrukt in een percentage. Een negatief percentage betekent dat de structurele baten niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Met het gerealiseerde percentage van -2,95% is sprake van een negatieve exploitatieruimte in 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door de structurele stijging van de DVO-lasten in 2020. Een groot deel van deze lastenstijging is dan wel gecompenseerd door een hogere bijdrage van de deelnemers, het restanttekort in 2020 is gefinancierd uit de eigen middelen van Prolander. De financiering uit eigen middelen, namelijk een reserveonttrekking, moet als incidentele opbrengst aangemerkt worden. Per saldo is daardoor sprake van hogere structurele lasten dan dat er structurele baten zijn. Dit veroorzaakt een negatieve exploitatieruimte. Vanaf het boekjaar 2021 is weer sprake van een positieve exploitatieruimte door een structureel hogere bijdrage deelnemers.

Solvabiliteit na correctie rekeningcourantverhouding deelnemers

Om een realistischer beeld te geven van de solvabiliteit van bedrijf 1 is het kengetal *solvabiliteit na correctie rekeningcourantverhouding deelnemers* opgenomen. Dit kengetal is toegevoegd omdat in de berekening van de solvabiliteitsratio die bij ministeriële regeling is voorgeschreven geen rekening wordt gehouden met de feitelijke schuldenpositie van de eigen organisatie. Bij de rekeningcourantverhoudingen met de provincies Groningen en Drenthe is in beginsel geen sprake van een schuld maar van vooruit ontvangen gelden met een specifiek bestedingsdoel. Prolander is belast met de uitvoering van de projecten en het besteden van de projectgelden, maar beide moeders staan garant voor de daadwerkelijke financiële verplichtingen.

Wanneer de rekeningcourantverhouding buiten de berekening van de solvabiliteitsratio wordt gelaten is er sprake van een solvabiliteitsratio van 22,16%. Dit is een verbetering van de ratio ten opzichte van vorig jaar. Hoewel hiermee niet wordt voldaan aan de gepresenteerde norm van 25% is er geen sprake van een zorgelijke situatie gezien de omvang van de vlottende activa, zoals blijkt uit de balans per 31 december 2020 (paragraaf 5.1). De omvang van de vlottende activa is namelijk groter dan de omvang van de vlottende passiva waarmee in principe dus onmiddellijk aan alle (kortlopende) verplichtingen kan worden voldaan.

2.2. Financiering

Via de financieringsparagraaf (artikel 13 van het BBV) in de begroting en de jaarstukken wordt de uitwerking en uitvoering van het treasurybeleid respectievelijk vastgesteld en verantwoord. In deze paragraaf worden onder meer de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm en de verwachte toe- of afname van geldleningen en/of uitzettingen.

2.2.1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet houdt in dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal aan lasten. In artikel 2, lid 1d van de uitvoeringsregeling van de Wet fido is het percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%. Hieronder volgt de toetsing van de kasgeldlimiet.

Berekening kasgeldlimiet (1)

Begrotingstotaal aan lasten * 8,2%	=	Kasgeldlimiet in bedrag
€ 8.964.000 * 8,2%	=	€ 735.048

Berekening netto-vlottende schuld (2)

Vlottende schuld -/- vlottende middelen	=	Netto-vlottende schuld
€ 2.066.023 -/- € 5.226.575	=	- € 3.160.552

Toetsing kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet (1) -/- netto-vlottende schuld (2)	=	Ruimte (+) of overschrijding (-)
€ 735.048 -/- - € 3.160.552	=	€ 3.895.600 (+)

Op basis van de uitkomst kan worden geconcludeerd dat Prolander, op basis van de balans per 31 december 2020, voldoet aan de bepalingen omtrent de kasgeldlimiet van de Wet fido.

2.2.2. Geldleningen

Zoals ook uit de balans blijkt is ultimo 2020 geen sprake van uitgeleende gelden of aangetrokken gelden. Een overzicht is daarom niet opgenomen.

2.2.3. Omslagrente

Het rente omslagpercentage wordt bepaald door de netto rentelasten te delen door de boekwaarde van de investeringen per 1 januari. Aangezien bij Prolander geen sprake is van rentelasten kan er geen omslagrente toegerekend worden aan de activa. Een berekening van de omslagrente is derhalve niet opgenomen in de jaarstukken 2020.

2.2.4. Renterisiconorm

Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komende jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (waarbij een drempelbedrag geldt van € 2.500.000). Bij Prolander is ultimo 2020 sprake van een lang vreemd vermogen positie van € 0. Prolander voldoet aan de renterisiconorm, zoals uit de onderstaande berekeningen blijkt.

Berekening renterisico (1)

Renteherzelingen + aflossingen	=	Renterisico
€ 0 + € 0	=	€ 0

Berekening renterisiconorm (2)

Begrotingstotaal * 20%	=	Renterisiconorm
€ 8.964.000 * 20%	=	€ 2.500.000 ⁷

Toetsing renterisico in relatie tot de renterisiconorm

Aangezien de renterisiconorm (2) groter is dan het renterisico (1) is er sprake van ruimte onder de renterisiconorm.

2.3. Bedrijfsvoering

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. In de programmaverantwoording, onderdelen, 1.1.2 tot en met 1.1.3 is de bedrijfsvoering uitvoerig aan de orde geweest en wordt daarom in deze paragraaf niet nader toegelicht.

---

⁷ Aangezien de uitkomst (€ 1.792.800) lager is dan het drempelbedrag bedraagt de norm € 2.500.000.

Jaarrekening

3. Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van de samenstelling van de financiële positie op een bepaald tijdstip. Enerzijds staan op de balans de bronnen waar het vermogen vandaan komt; de passiva. Anderzijds staan op de balans de zaken waar dit vermogen in gestopt is; de activa. Onder de passiva staan eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (langlopende leningen en kortlopende schulden). Activa zijn onder andere investeringen, debiteuren en liquide middelen.

3.1. Grondslagen voor waardering

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en eventuele bijkomende kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en direct gerelateerde bijdragen, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen. De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de investering heeft plaatsgevonden.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in het financieel reglement Prolander. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.2. Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden die baten verstaan die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, of de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft Prolander zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de specifieke (sectorale) regels.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarstukken wordt dit bedrag definitief bestemd.

4. Overzicht van baten en lasten

4.1. Overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020

Omschrijving	Realisatie 2019	Begroting 2020 voor wijziging			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020			Verschil (b -/- a)	V/N
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo (a)	Baten	Lasten	Saldo (b)		
Prestatie	Saldo											
Loonkosten	6.553.187	-	6.857.012	6.857.012	-	7.845.012	7.845.012	-	7.597.410	7.597.410	-247.602	V
Aanvullende bedrijfsvoering	224.458	-	257.271	257.271	-	223.571	223.571	-	205.756	205.756	-17.815	V
Overige bijkomende kosten	310.235	-	326.141	326.141	-	326.141	326.141	-	278.543	278.543	-47.598	V
Organisatieontwikkeling	313.185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	=
Totaal personele kosten	7.401.065	-	7.440.424	7.440.424	-	8.394.724	8.394.724	-	8.081.709	8.081.709	-313.015	V
Huisvesting	504.000	-	504.000	504.000	-	638.800	638.800	-	623.343	623.343	-15.457	V
Automatisering	463.292	-	501.900	501.900	-	847.950	847.950	-	705.376	705.376	-142.574	V
Archiefkosten	19.848	-	20.000	20.000	-	20.000	20.000	-	21.449	21.449	1.449	N
Kapitaallasten investeringen	593.753	-	140.936	140.936	-	140.936	140.936	-	139.905	139.905	-1.031	V
Externe deskundigen	74.186	-	231.600	231.600	-	231.600	231.600	-	221.117	221.117	-10.483	V
Kantoorkosten	65.972	-	75.000	75.000	-	75.000	75.000	-	70.000	70.000	-5.000	V
Onvoorzien	-	-	50.000	50.000	-	50.000	50.000	-	-	-	-50.000	V
Totaal materiële kosten	1.721.051	-	1.523.436	1.523.436	-	2.004.286	2.004.286	-	1.781.190	1.781.190	-223.096	V
Bijdrage Drenthe	-6.024.138	-6.130.396	-	-6.130.396	-6.316.696	-	-6.316.696	-6.212.000	-	-6.212.000	104.696	N
Bijdrage Groningen	-2.721.981	-2.768.729	-	-2.768.729	-2.856.629	-	-2.856.629	-2.802.700	-	-2.802.700	53.929	N
Aanvullende opdrachten	-222.873	-	-	-	-988.000	-	-988.000	-925.921	-	-925.921	62.079	N
Overige incidentele baten	-11.772	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	=
Totaal bijdragen	-8.980.764	-8.899.125	-	-8.899.125	-10.161.325	-	-10.161.325	-9.940.621	-	-9.940.621	220.704	N
Saldo van baten en lasten	141.352	-8.899.125	8.963.860	64.735	-10.161.325	10.399.010	237.685	-9.940.621	9.862.898	-77.723	-315.408	V
Mutatie in de reserves	-275.829	-81.600	-	-81.600	-254.550	-	-254.550	-200.373	-	-200.373	54.177	N
Gerealiseerd resultaat	-134.477	-8.980.725	8.963.860	-16.865	-10.415.875	10.399.010	-16.865	-10.140.994	9.862.898	-278.096	-261.231	V

+ is een nadeel (N), - is een voordeel (V)

4.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De baten en lasten van Prolander zijn onderverdeeld in drie productvelden met ieder eigen prestaties. De productvelden bestaan uit de personeelskosten, de materiële kosten en de ontvangsten van de provincies, medefinanciers en overige (incidentele) bijdragen. In de toelichting zijn de verschillen op het niveau van prestatie toegelicht. Met de aanduiding 'V/N' is aangegeven of er sprake is van een voor- of nadeel ten opzichte van de begroting 2020 na wijziging. Afwijkingen op prestaties kleiner dan € 10.000 zijn niet toegelicht. De vermelde afwijkingen zijn allemaal van incidentele aard.

Vennootschapsbelasting

Prolander heeft een fiscaal advies over de vennootschapsbelastingplicht. Op grond hiervan is geconcludeerd dat er geen sprake is van een vennootschapsbelastingplicht. Om deze reden is de vennootschapsbelasting niet opgenomen in het overzicht van baten en lasten.

4.2.1. Personele kosten

Loonkosten	Afwijking	V/N
	€ 247.602	V

De loonkosten vallen lager uit vooral door een lagere inzet op de aanvullende opdrachten van de provincie Drenthe (€ 138.800 voordeel). Dit voordeel vertaalt zich tevens in een lagere bijdrage van de provincie (zie toelichting baten).

Op inhuur derden is onderuitputting ontstaan doordat de voorgenomen realisatie deels anders dan door inhuur is gerealiseerd (voordeel circa € 80.000). Dit betreft onder andere ook de uitvoering van extra opdrachten, zoals die voor het IPO. Daarnaast was er sprake van € 27.000 lagere kosten door ontstane vacatureruimte. De vacatures zijn vervuld, maar door de voor werving en selectie geldende procedures ontstaat in veel gevallen een periode tussen vertrek en aanstelling.

Aanvullende bedrijfskosten	Afwijking	V/N
	€ 17.815	V

Het voordeel wordt met name veroorzaakt doordat er geen gebruik is gemaakt van juridische dienstverlening zoals opgenomen in de dienstverleningsovereenkomsten met de provincie Drenthe.

Overige bijkomende kosten	Afwijking	V/N
	€ 47.598	V

De overige bijkomende kosten waren het afgelopen jaar lager dan begroot. Deze besparing is direct gerelateerd aan de gevolgen van de coronacrisis. In vergelijking met voorgaande jaren zijn onderstaande besparingen gerealiseerd (totaliteit € 115.000):

- € 53.000 lagere reiskosten;
- € 23.000 lagere uitgaven restauratieve voorzieningen;
- € 11.000 lagere huurkosten auto's;
- € 28.000 lagere uitgaven persoonlijk ontwikkelingsbudget (POB).

Anderzijds hadden we te maken met extra uitgaven als gevolg van de thuiswerkregeling van € 42.000 (zie paragraaf 4.3) en overige corona gebonden kosten (ca. € 25.000).

4.2.2. Materiële kosten

Huisvesting	Afwijking	V/N
	€ 15.457	V

Deze besparing is het gevolg van de latere ingangsdatum van de nieuwe DVO.

Automatisering	Afwijking	V/N
	€ 142.574	V

Deze besparing is deels het gevolg van de latere ingangsdatum van de nieuwe DVO (€ 20.000 voordeel). Daarnaast doen zich besparingen voor door de lagere aanschafkosten van licenties ArcGIS Enterprise (€ 29.000 voordeel). Tevens waren er op advies van de Provincie Drenthe posten opgevoerd in de begroting 2020 die naderhand ook onderdeel bleken te zijn van de nieuwe DVO 2020 – 2023. Dit betreft met name de kosten voor SharePoint (€ 24.000 kosten 2019 en 74.000 kosten 2020). Het restant van het verschil is te verklaren door enkele kleine niet begrote aanpassingen in VRIS en EBS (ca. € 4.000 nadelig).

Onvoorzien	Afwijking	V/N
	€ 50.000	V

De post onvoorzien is in 2020 niet ingezet.

4.2.3. Bijdragen

Bijdrage Drenthe	Afwijking	V/N
	€ 104.696	N

Als gevolg van de hogere kosten van de nieuwe DVO is de provinciale bijdrage begin dit jaar verhoogd (begrotingswijziging 2020-01). In het voorjaar is echter gerekend met een ingangsdatum van 1 januari 2020. De daadwerkelijke ingangsdatum is 1 maart 2020 en dat levert een eenmalige besparing op. De provinciale bijdrage is daarom voor 2020 naar beneden bijgesteld met € 104.696.

Bijdrage Groningen	Afwijking	V/N
	€ 53.929	N

Als gevolg van de hogere kosten van de nieuwe DVO is de provinciale bijdrage begin dit jaar verhoogd (begrotingswijziging 2020-01). In het voorjaar is echter gerekend met een ingangsdatum van 1 januari 2020. De daadwerkelijke ingangsdatum is 1 maart 2020 en dat levert een eenmalige besparing op. De provinciale bijdrage is daarom voor 2020 naar beneden bijgesteld met € 53.929.

Aanvullende opdrachten	Afwijking	V/N
	€ 62.079	N

Naast de reguliere prestatieovereenkomsten met de provincies zijn er met de provincie Drenthe aanvullende opdrachten afgesloten voor 2020. De gerealiseerde opbrengst bedraagt in 2020 € 747.000. Dit is € 92.000 lager dan was begroot. Her tegenover staan ook lagere kosten.

Met de provincie Groningen zijn bovenop de reguliere prestatieovereenkomst 2020 ook aanvullende opdrachten afgesloten. De opbrengsten van deze opdrachten zijn met de 4^e begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting voor een bedrag van € 149.000. De realisatie hiervan is iets hoger uitgekomen. Een voordeel van circa € 30.000.

4.2.4. Mutatie reserves

Onttrekkingen reserves	Afwijking	V/N
	€ 54.177	N

Er zijn minder middelen onttrokken aan de algemene- en bestemmingsreserves dan begroot. Dit is veroorzaakt door de lagere lasten voor de ondersteuning bij de invoering van SharePoint (€ 24.700) en lagere exploitatiekosten ArcGIS (€ 29.500) waardoor er ook minder middelen uit de reserve benodigd waren in 2020.

4.3. Overzicht van incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan worden beoordeeld of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Prolander hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Als bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegingen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer duurt dan drie jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan drie jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

De over 2020 gerealiseerde incidentele baten en lasten zich als volgt te specificeren:

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020 voor wijziging	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020
A. Incidentele baten			
- Aanvullende opdrachten	-	-988.000	-925.921
- Mutaties reserves	-81.600	-254.550	-200.373
Totaal incidentele baten	-81.600	-1.242.550	-1.126.294
B. Incidentele lasten			
- Projectleider SharePoint	81.600	81.600	56.896
- Aanvullende opdrachten	-	988.000	698.888
Totaal incidentele lasten	81.600	1.069.600	755.784
Saldo incidentele baten en lasten	-	-172.950	-370.510

5. Balans

5.1. Balans per 31 december 2020

Balans per 31 december 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Activa		
Materiële vaste activa	190.882	266.505
- Investerings met een economisch nut	190.882	266.505
Totaal vaste activa	190.882	266.505
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.226.575	7.872.441
- Vorderingen op openbare lichamen	712.422	168.155
- Rekening courant verhouding met het Rijk	3.664.936	7.704.286
- Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	849.216	-
Overlopende activa	50.167	52.066
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	50.167	52.066
Totaal vlottende activa	5.276.742	7.924.507
Totaal activa	5.467.624	8.191.012
Passiva		
Eigen vermogen	828.172	750.450
- Algemene reserve	550.077	480.389
- Bestemmingsreserves	-	135.583
- Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	278.096	134.477
Totaal vaste passiva	828.172	750.450
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.066.023	4.848.566
- Overige schulden	2.066.023	4.848.566
Overlopende passiva	2.573.429	2.591.996
- Nog te betalen bedragen	179.054	354.996
- Overige vooruitontvangen bedragen	2.394.375	2.237.000
Totaal vlottende passiva	4.639.452	7.440.562
Totaal passiva	5.467.624	8.191.012

5.2. Toelichting balans per 31 december 2020

5.2.1. Vaste activa

Materiële vaste activa

Prolander kent alleen investeringen die zijn te typeren als investeringen met een economisch nut. Investerings hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de investering heeft plaatsgevonden. Er is geen sprake van rentetoe-rekening op activa. Daarnaast hebben in 2020 geen desinvesteringen, bijdragen van derden en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen plaatsgevonden.

Afschrijvingen 2020

De richtlijnen over het afschrijven zijn vastgesteld in het *Financiële Reglement Prolander 2019*. Op grond van het Financiële Reglement worden investeringen lineair afgeschreven. Voor software, automatiseringsapparatuur en telefooninstallaties geldt een afschrijvingstermijn van vier jaar, waarbij de restwaarde is gesteld op nihil. De ontwikkeling van de boekwaarde gedurende het verslagjaar is als volgt:

Vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings boekjaar	Afschrijvingen boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Materiële vaste activa				
Investerings met economisch nut	266.505	64.282	139.905	190.882
- Overige materiële vaste activa	266.505	64.282	139.905	190.882
Totaal vaste activa	266.505	64.282	139.905	190.882

Investerings 2020

De gedane investeringen in 2020 betreffen de ontwikkeling van het verplichtingenportaal en de bouw van een relatieportaal voor leveranciers in EBS en de configuratie van ArcGIS. De besteding van het investeringskrediet in 2020 staat hieronder vermeld.

Investerings	Beschikbaar krediet	Besteding cumulatief	Openstaande verplichting	Restant krediet
- ICT-investerings 2020	24.128	24.040	-	88
- ArcGIS (2020)	41.000	40.242	-	758
Totaal	65.128	64.282	-	846

Restantkredieten

Voorgesteld wordt om bovengenoemde investeringskredieten met een voordelig saldo van € 846 af te sluiten.

5.2.2. Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen van Prolander bestaan uit vorderingen op openbare lichamen, de rekening-courantverhouding met het Rijk en tot slot de rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen. De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan per 31 december 2020 uit openstaande vorderingen op de provincie Groningen voor een bedrag van € 144.653 en een vordering op de provincie Drenthe van € 567.769. Voor de vorderingen op openbare lichamen is geen voorziening voor oninbaarheid opgenomen.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Deze post betreft de aangehouden middelen op de rekening-courant relatie met het Rijk uit hoofde van het schatkistbankieren. Deze kunnen zonder beperking of boete worden omgezet in liquide middelen. De rekening-courantverhouding per 31 december 2020 bedraagt € 3.664.936. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren in 2020 is geweest.

Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1. Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehoud. midd.	-	-	-	-
2. Drempelbedrag Prolander	250.000	250.000	250.000	250.000
Ruimte onder het drempelbedrag (= 2 > 1)	250.000	250.000	250.000	250.000
Overschrijding van het drempelbedrag (= 1 > 2)	-	-	-	-

Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen

De balanspost rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen bedraagt € 849.216 en heeft volledig betrekking op de rekening-courantverhouding met de provincie Groningen (bedrijf 2).

Overlopende activa

Overlopende activa zijn bijvoorbeeld facturen die in 2020 zijn betaald, maar eigenlijk betrekking hebben op een volgend boekjaar. Daarnaast kunnen overlopende activa ook betrekking hebben op opbrengsten in 2020 die op balansdatum nog niet zijn gefactureerd.

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

Deze post bestaat uit een opbrengst à € 36.820 die nog toebehoort aan boekjaar 2019 maar op balansdatum nog niet is gefactureerd, uit een vordering eveneens uit 2019 van € 2.030 inzake teveel betaalde pensioenpremie en uit nog te ontvangen creditfacturen 2020 (€ 11.317).

5.2.3. Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het saldo van de algemene reserve, de bestemmingreserve(s) en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten.

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2020
- Algemene reserve	480.389	270.061	200.373	550.077
- Bestemmingsreserve OOP	135.583	-	135.583	-
- Te bestemmen resultaat	134.477	278.096	134.477	278.096
Totaal eigen vermogen	750.450	548.156	470.434	828.172

Algemene reserve

De algemene reserve vormt de financiële weerstandscapaciteit voor het opvangen van financiële risico's en onvoorziene ontwikkelingen. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de algemene reserve (de weerstandscapaciteit) maximaal 10% van de jaaromzet mag bedragen. Als de algemene reserve boven deze maximale omvang komt, dient het meerdere te worden teruggestort aan de deelnemers. Voor het boekjaar 2020 bedraagt het gestelde maximum van de algemene reserve € 889.913⁸. De algemene reserve is ingesteld op 1 januari 2016 en kent geen einddatum.

In het boekjaar hebben drie onttrekkingen plaatsgevonden uit de algemene reserve.

- Bestuursbesluit: in de bestuursvergadering van 1 juli 2019 is met de vaststelling van de begroting 2020 een onttrekking uit de algemene reserve ter dekking van incidentele kosten SharePoint vastgesteld. Om hier uitvoering aan te geven is conform het bestuursbesluit een bedrag van € 81.600 onttrokken uit de algemene reserve. De uiteindelijke onttrekking uit de reserve is lager dan was begroot (€ 56.896).
- Bestuursbesluit nr. 2020-03: (€ 134.477): onttrekking ten behoeve van actualisering Dienstverleningsovereenkomst.
- Bestuursbesluit nr. 2020-04: (€ 38.450): in het kader van het uitvoeringsplan GIS zijn er additionele jaarlijkse exploitatiekosten benodigd van € 38.450. De uiteindelijke onttrekking uit de reserve is lager dan was begroot (€ 9.000).

In het boekjaar heeft daarnaast de volgende storting plaatsgevonden in de algemene reserve.

- Bestuursbesluit nr. 2020-02 (+ € 270.060): € 134.477 - Toevoeging vanuit het te bestemmen rekeningresultaat 2019 ten behoeve van de algemene reserve (resultaatbestemming 2019) en € 135.583 toevoeging vanuit de bestemmingsreserve organisatie ontwikkeling (resultaatbestemming 2019).

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
Het gerealiseerde resultaat over het boekjaar 2020 bedraagt € 278.096. In hoofdstuk 4 is toegelicht hoe dit resultaat is ontstaan.

5.2.4. Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit de post crediteuren voor een bedrag van € 335.038 en de rekeningcourantverhoudingen met de provincie Drenthe (bedrijf 3) van € 1.730.985.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn baten die in 2020 als ontvangst zijn geboekt, maar die feitelijk tot 2021 of latere jaren behoren. Daarnaast bestaan overlopende passiva uit uitgaven die in 2020 als lasten zijn geboekt, maar die pas in 2021 of later daadwerkelijk tot een betaling zullen leiden.

---

⁸ 10% van het totaal aan begrote baten zoals vermeld in de begroting 2020 vóór wijziging (10% van € 8.899.125).

Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

Het saldo van de verplichtingen die toebehoren tot boekjaar 2020 maar in het boekjaar 2021 tot betaling zullen leiden, bedraagt € 179.054. De verplichtingen zijn als volgt te specificeren:

- Nog af te dragen btw vierde kwartaal 2020: € 146.371
- Nog te betalen bedragen / facturen boekjaar 2020: € 32.683

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Betreft de vooruit ontvangen deelnemersbijdragen van Groningen à € 746.000 en Drenthe à € 1.648.375 voor het eerste kwartaal van 2021.

5.3. EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de organisatie.

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is voor de decentrale overheden verplicht gesteld om het eigen EMU-saldo te vermelden in de begroting en jaarrekening.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van Prolander komt op basis van de realisatie 2020 uit op € 153.345. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 153.345 euro lager zijn dan de inkomsten. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)		Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Periode		T	T	T
A.	Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-141	-65	78
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-543	-85	-76
C.	Mutatie voorzieningen	-	-	-
D.	Mutatie voorraden	-	-	-
E.	Boekwinst bij verkoop effecten en gerealiseerde boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)		401	20	153

5.4. Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Op grond van artikel 53 BBV dienen in de toelichting bij de balans de belangrijke financiële verplichtingen te worden opgenomen waaraan Prolander voor de komende jaren is gebonden. Hieronder zijn per overeenkomst de niet in de balans opgenomen rechten en/of verplichtingen per 31 december 2020 opgenomen. Hierbij is een ondergrens gehanteerd van € 10.000. Van garantstellingen is bij Prolander geen sprake.

Hitachi Capital Mobility - 2018 – 2022

Prolander beschikt over zes leaseauto's die worden gebruikt voor het maken van dienstreizen. De overeenkomst van de leasecontracten heeft een looptijd van 60 maanden (vijf jaar).

DVO 2020 – 2024

Prolander is van 1-3-2020 tot 31-12-2024 een Dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de provincies Drenthe en Groningen. De overeenkomst houdt in het verlenen van diensten op het gebied van Facilitaire, ICT en Personele diensten en Arbo, Inkoop en aanbesteding, Juridische zaken en Functionaris Gegevensbescherming en KCC.

Ernst & Young Accountants 2020 - 2024

Prolander heeft met Ernst & Young accountants een dienstverleningsovereenkomst voor het verrichten van accountantsdiensten. De overeenkomst loopt tot en met 31 mei 2024.

Applicatiebeheer EBS 2021 – 2023

Prolander heeft per 1 maart 2021 een nieuw 2-jarig contract afgesloten met Enshore voor het gebruik van de Oracle E-Business Suite (EBS) ter ondersteuning van een aantal bedrijfsprocessen waaronder het verwerken van inkoopfacturen, het registreren van gewerkte tijd en het financieel administreren van projecten. Naast het reguliere applicatiebeheer bestaat de verplichting uit het implementeren van verschillende functionaliteiten.

Verzuimweg 2020 - 2021

Prolander heeft met Verzuimweg B.V. een overeenkomst afgesloten voor de periode van 1-2-2020 tot 31-12-2021 voor Arbodiensten.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Totale omvang in € (afgerond)
- Hitachi Capital Mobility (2018 - 2022)	65.000
- Provincies Drenthe en Groningen (2020 – 2024)	6.535.000
- Ernst & Young Accountants (2020 - 2024)	101.000
- Applicatiebeheer EBS 2021 – 2023	146.000
- Verzuimweg (2020 – 2021)	20.000
Totaal	6.867.000

Coronacrisis

De coronacrisis, waarvan sinds begin maart 2020 ook in Nederland sprake is, heeft grote gevolgen voor de manier van werken van de organisatie Prolander. Prolander volgt daarbij de richtlijnen van het RIVM en wil maximaal bijdragen aan de beperking van het verspreiden van het virus en tevens aan het waarborgen van de continuïteit van de uitvoering van het programma en de bedrijfsvoering.

Op dit moment valt niet in te schatten hoe de crisis zich zal ontwikkelen en hoe lang deze zal voortduren. De continuïteit van de uitvoeringsorganisatie Prolander is vooralsnog gewaarborgd.

5.5. Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garantstellingen

Er is geen sprake van aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garantstellingen.

6. Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (bado) wordt de begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Begrotingsoverschrijdingen die niet bij het bestuur bekend zijn, worden als onrechtmatig beschouwd. Voor de beoordeling of er sprake is van een overschrijding van de begroting is gekeken naar de totaliteit van lasten vóór mutatie met de reserves. De begroting van Prolander wordt gezien als één programma.

Totale lasten in de begroting 2020 na wijziging:	€	10.399.010	
Totaal gerealiseerde lasten 2020:	€	9.862.898	-/-
Verschil (voordeel):	€	536.112	

Op basis van de gerealiseerde lasten ten opzichte van de begrote lasten kan worden vastgesteld dat er sprake is van een onderschrijding van de vastgestelde begroting. Dit betekent dat er in 2020 geen sprake is van een onrechtmatige begrotingsoverschrijding.

7. Wet normering topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Op grond van de WNT worden de inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen aangepast bij ministeriële regeling (geïndexeerd). Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Prolander is € 201.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

1. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	E.M. van Everdingen
Funcctiegegevens	Directeur
Aanvang functievervulling in 2020	1-1-2020
Einde functievervulling in 2020	31-12-2020
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 118.485
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.256
Subtotaal	€ 138.741
Individueel WNT-maximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totale bezoldiging 2020	€ 138.741

Gegevens 2019	
Funcctiegegevens	Directeur
Aanvang functievervulling in 2019	1-1-2019
Einde functievervulling in 2019	31-12-2019
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€114.661
Beloningen betaalbaar op termijn	€19.426
Subtotaal	€134.087
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€194.000
Totale bezoldiging 2019	€134.087

2. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
J.N. Kuipers	Voorzitter bestuur
I.J.J. Rijzebol	Lid bestuur
H. Staghouwer	Lid bestuur
H. Jumelet	Lid bestuur

In 2020 heeft Prolander voldaan aan de bepalingen uit de WNT.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2018).

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

8. Gebeurtenissen na balansdatum

In het tijdspad van opstellen en vaststellen van de rekening moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van het bestuur bij de vaststelling van de jaarstukken. Het gaat dan om gebeurtenissen met materiële bedragen ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.

Na balansdatum hebben geen relevante gebeurtenissen plaatsgevonden.

9. Controleverklaring van de accountant

Bijlagen

Bijlage 1 – Wijzigingen op de begroting 2020

Gedurende het boekjaar is de begroting op enkele onderdelen gewijzigd. De wijzigingen zijn in onderstaand overzicht op het niveau van prestaties weergegeven.

Exploitatiebegroting 2020	Begr. 2020 v. wijziging	1e begr. wijz. 2020	2e begr. wijz. 2020	3e begr. wijz. 2020	4e begr. wijz. 2020	Begr. 2020 n. wijziging
Personele kosten	7.440.424	-33.700	-	839.000	149.000	8.394.724
Loonkosten	6.857.012	-	-	839.000	149.000	7.845.012
Aanvullende bedrijfsvoering	257.271	-33.700	-	-	-	223.571
Overige bijkomende kosten	326.141	-	-	-	-	326.141
Organisatieontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Materiele kosten	1.523.436	442.400	38.450	-	-	2.004.286
Huisvesting	504.000	134.800	-	-	-	638.800
Automatisering	501.900	307.600	38.450	-	-	847.950
Archiefkosten	20.000	-	-	-	-	20.000
Kapitaallasten investeringen	140.936	-	-	-	-	140.936
Externe deskundigen	231.600	-	-	-	-	231.600
Kantoorkosten	75.000	-	-	-	-	75.000
Onvoorzien	50.000	-	-	-	-	50.000
Totaal lasten	8.963.860	408.700	38.450	839.000	149.000	10.399.010
Ontvangsten	-8.899.125	-274.200	-	-839.000	-149.000	-10.161.325
Bijdrage Drenthe	-6.130.396	-186.300	-	-	-	-6.316.696
Bijdrage Groningen	-2.768.729	-87.900	-	-	-	-2.856.629
Aanvullende opdrachten	-	-	-	-839.000	-149.000	-988.000
Overige incidentele baten	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-8.899.125	-274.200	-	-839.000	-149.000	-10.161.325
Saldo van baten en lasten	64.735	134.500	38.450	-	-	237.685
Mutatie in de reserves	-81.600	-134.500	-38.450	-	-	-254.550
Totaal begrotingsresultaat	-16.865	-	-	-	-	-16.865

Korte toelichting per mutatie

Eerste begrotingswijziging 2020:

Prolander is per 1-3-2020 een nieuwe dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de provincies Drenthe en Groningen. Met de eerste wijziging zijn de extra kosten die hiermee waren gemoeid in de begroting opgenomen.

Tweede begrotingswijziging 2020:

Vanuit de algemene reserve zijn de additionele jaarlijkse exploitatiekosten in het kader van het uitvoeringsplan GIS (€ 38.450) toegevoegd aan de begroting.

Derde begrotingswijziging 2020:

Met de provincie Drenthe is gekozen om in 2020 de bestaande opdracht te intensiveren. Dit leidt tot extra inzet van circa 8.000 uur in Drenthe. Daarvoor zal Prolander dus ook extra inzet organiseren en dat heeft hogere loonkosten tot gevolg (ca. € 839.000). De extra loonkosten zijn gelijkgesteld aan de extra bijdrage die Prolander ontvangt.

Vierde begrotingswijziging 2020:

Met de provincie Groningen zijn in 2020 aanvullende opdrachten afgesloten, die nog niet waren verwerkt in begroting. Deze hebben betrekking op het Zuidelijk Westerkwartier, Weidevogels, Vissen voor verbinding en het Interprovinciaal Overleg. De verwachte extra kosten € 149.000 zijn aan de begroting toegevoegd. Eenzelfde bedrag is aan de opbrengsten toegevoegd.

Bijlage 2 – Gedetailleerd overzicht van de activa

Materiële vaste activa	Aanschafwaarde	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringsboekjaar	Afschrijvingen boekjaar	Boekwaarde 31-12-2020
Investerings met economisch nut					
Overige materiële vaste activa	623.899	266.505	64.282	139.905	190.882
- ICT-investering (2016)	4.063	1.016	-	1.016	-
- Project digitalisering (2016)	220.490	55.123	-	55.123	-
- ICT-investering (2017)	51.847	25.923	-	12.962	12.962
- VRIS-investering (2017)	63.920	31.960	-	15.980	15.980
- Project digitalisering (2017)	99.160	49.580	-	24.790	24.790
- ICT-investering (2018)	68.936	51.702	-	17.234	34.468
- ICT-investering (2019)	51.201	51.201	-	12.800	38.400
- ICT-investering (2020)	64.282	-	64.282	-	64.282
Totaal vaste activa	623.899	266.505	64.282	139.905	190.882

Bijlage 3 – Gedetailleerd overzicht overhead

Overhead realisatie 2020	Aandeel overhead	Begr. 2020 voor wijziging	Realisatie 2020
Prestatie	in %	Saldo	Saldo
Loonkosten	11,25%	771.430	854.726
Aanvullende bedrijfsvoering	100,00%	257.271	205.756
Overige bijkomende kosten	100,00%	326.141	278.543
Organisatieontwikkeling	100,00%	-	-
Totaal personele kosten		1.354.842	1.339.025
Huisvesting	100,00%	504.000	623.343
Automatisering	100,00%	501.900	705.376
Archiefkosten	100,00%	20.000	21.449
Kapitaallasten investeringen	11,25%	15.856	15.740
Externe deskundigen	11,25%	26.056	24.876
Kantoorkosten	100,00%	75.000	70.000
Onvoorzien	0,00%	-	-
Totaal materiële kosten		1.142.811	1.460.783
Totaal lasten		2.497.653	2.798.809
		Begr. 2020 voor wijziging	Realisatie 2020
Totaal overhead		2.497.653	2.799.809
Totaal lasten		8.963.860	9.862.898
Percentage overhead		27,86%	28,39%

Bijlage 4 – Taakveldenoverzicht

Op grond van het BBV is bij de jaarstukken een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen. Voor Prolander is als uitvoeringsorganisatie een beperkt aantal taakvelden van toepassing.

Overzicht taakvelden	Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo
0.6 Overhead	2.799.809	-	2.799.809
0.8 Mutatie reserves	-	-200.373	-200.373
0.9 Resultaat	278.096	-	278.096
0. Algemene dekkingsmiddelen	3.077.904	-200.373	2.877.531
1.1 Provinciale Staten	29.500	-	29.500
1. Bestuur	29.500	-	29.500
5.1 Natuurontwikkeling	6.744.608	-9.532.200	-2.787.593
5.2 Beheer natuurgebieden	288.982	-408.421	-119.438
5. Natuur	7.033.590	-9.940.621	-2.907.031
Totaal taakvelden	10.140.994	-10.140.994	-

Bijlage 5 – Lijst met afkortingen

Afkorting	Volledige omschrijving afkorting
AO	Administratieve Organisatie
Arbo	Arbeidsomstandigheden
Bado	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
btw	Belasting toegevoegde waarde
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst(en)
EBS	E-Business Suite
EZ	Economische Zaken
fte	fulltime-equivalent
GIS	Geografisch informatiesysteem
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ha	Hectare
HRM	Human Resource Management
HR	Human Resource
ICT	Informatietechnologie
KCC	Klantcontactcentrum
MT	Management Team
NNN	Nationaal Natuurnetwerk
OOP	Organisatieontwikkelingsplan
P&C-cyclus	Planning- en controlcyclus
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie, Communicatie en Huisvesting
PMV	Provinciale Maandverantwoording
PPO	Provinciale Prestatieovereenkomst
PPOV	Provinciale Prestatieovereenkomst Verantwoording
VRIS	Vastgoed Registratie en Informatie Systeem
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
WNT	Wet normering topinkomens